

RAAP-RAPPORT 6546

**Plangebied
Burgemeester
Gijzelstraat -
Burgemeester
Arnoldtsstraat te Sittard**

Gemeente Sittard-Geleen
Archeologisch vooronderzoek:
proefsleuvenonderzoek

Archeologie | Cultuurhistorie | Erfgoed

Colofon

Titel: Plangebied Burgemeester Gijzelstraat - Burgemeester Arnoldtsstraat te Sittard, gemeente Sittard-Geleen; archeologisch vooronderzoek: proefsleuvenonderzoek

Versie: 06-09-2023

Auteur: K.J.M. Gaarhuis & M.P.F. Verhoeven

Projectcode: SIBUR3

Bestandsnaam: RAAPrap_6546_SIBUR3_20230906

Objectfoto's: nvt

Objecttekeningen: nvt

Autorisatie: M.P.F. Verhoeven

ISSN: 0925-6229

RAAP

Leeuwendeldseweg 5b

1382 LV Weesp

Postbus 5069

1380 GB Weesp

Telefoon: 0294-491 500

E-mail: raap@raap.nl

Website: www.raap.nl

© RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V., 2023

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V. aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Samenvatting

Aanleiding

In opdracht van Holikiday B.V. heeft RAAP op 26 april 2023 een archeologisch proefsleuvenonderzoek uitgevoerd in het kader van het project 'Burgemeester Gijzelstraat - Burgemeester Arnoldsstraat' in de gemeente Sittard-Geleen.

Het doel van het proefsleuvenonderzoek was het vaststellen van de archeologische waarde van het terrein (onderzoeksgebied 2495 m²). Hiertoe was het noodzakelijk inzicht te krijgen in de precieze aard en omvang van een eventuele vindplaats. In het verlengde daarvan is in kaart gebracht wat de consequenties zijn van de onderzoeksresultaten voor de verdere planvorming in het plangebied. Is de archeologische vindplaats behoudenswaardig, en, zo ja, kan deze behouden blijven of dient deze te worden opgegraven?

Resultaten

Tijdens het onderzoek zijn verspreid over het plangebied vier proefsleuven aangelegd met een totaal oppervlak van 303 m². Dit komt neer op een dekkingsgraad van 12,14% van het totale onderzoeksgebied.

De bodemopbouw in WP1 en WP2 is gelijk aan elkaar, de bodemopbouw in WP3 en WP4 zijn ook vrijwel gelijk aan elkaar. In WP1 en WP2 is er sprake van een afgetopte ernstig verstoorde Bt-horizont, met daaronder nog een restant van de intacte Bt-horizont en de B-C horizont. In WP3 en WP4 is er sprake van een laag colluvium onder de bouwvoor, dat de Bt-horizont weg heeft geërodeerd, met daaronder de B-C horizont. Het bodemtype in het onverstoorde gedeelte van het plangebied kan omschreven worden als een ooivaaggrond. Tijdens het onderzoek zijn er in het onderzochte gedeelte van het plangebied geen archeologische resten aangetroffen, dit is onder andere wegens de zware verstoring van het merendeel van het plangebied.

Advies

Ter plekke van het onderzochte gebied is vervolgonderzoek niet noodzakelijk, vanwege de verstoorde bodem en het ontbreken van archeologische sporen. Voor het niet onderzochte gebied (het voetbalveldje) wordt (zoals in het veld besproken met drs. M. Aarts) aanbevolen om bodemingrepen te beperken tot de bouwvoor. Ter plekke van het niet onderzochte gebied (voetbalveldje) moet, afhankelijk of planaanpassing mogelijk is, nog onderzocht worden. Als planaanpassing niet mogelijk is wordt er een archeologische begeleiding van de werkzaamheden aanbevolen.

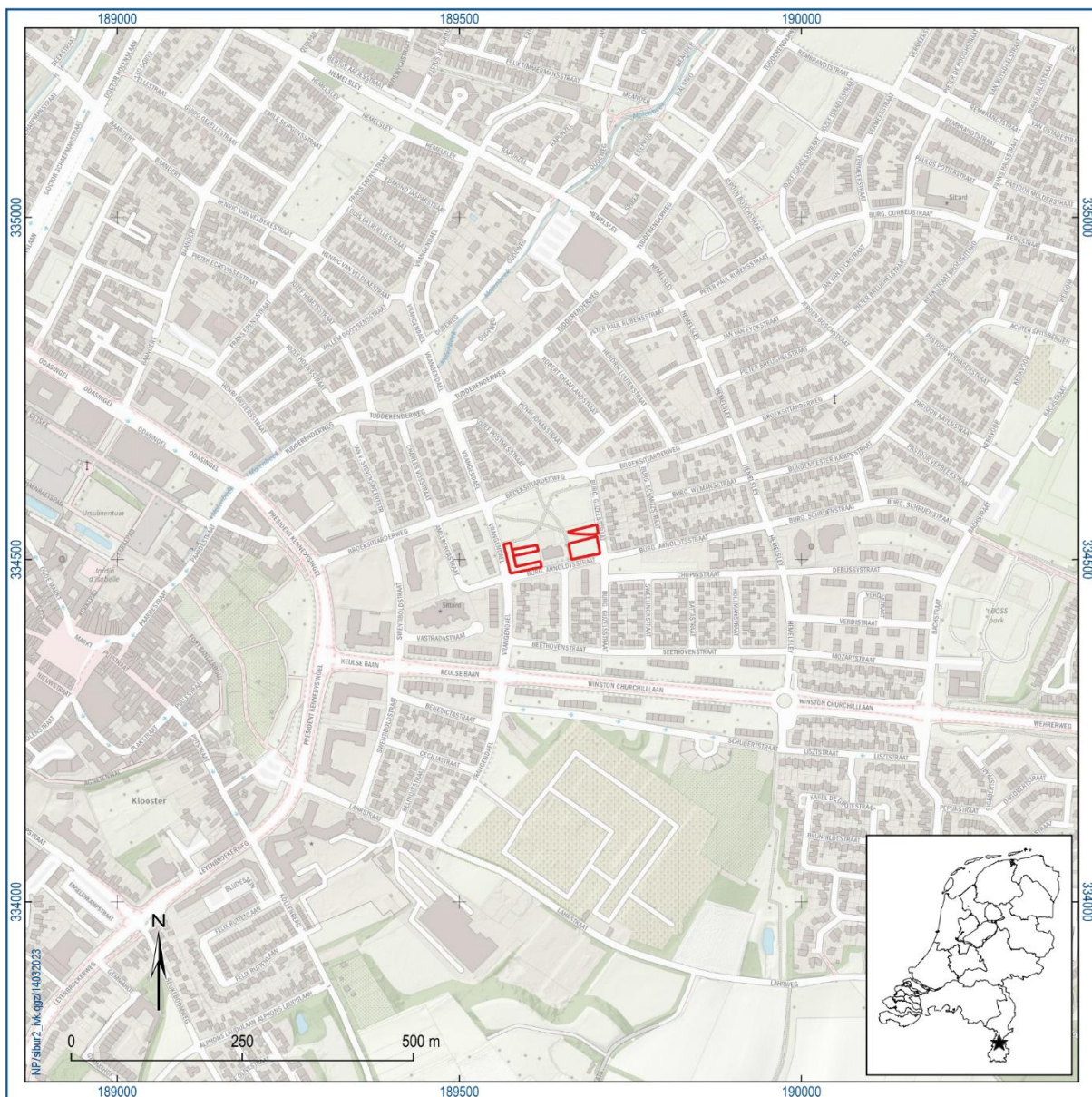
Voordat deze archeologische begeleiding plaats vindt dient er een addendum op het bestaande PvE (van Kerkhoven, 2023) te worden opgesteld.

Inhoud

Samenvatting	3
Inhoud	5
1 Inleiding.....	6
1.1 Administratieve gegevens	7
1.2 Voorgaand onderzoek.....	8
1.3 Doelstellingen en onderzoeksvragen	8
2 Methoden	9
2.1 Werkputten	9
2.2 Documentatie en registratie	11
2.3 Behandeling van sporen	11
2.4 Behandeling van vondsten.....	11
2.5 Behandeling van profielen	11
2.6 Bemonstering.....	11
2.7 Uitwerking.....	11
2.8 Afwijking en aanpassing van de onderzoeksstrategie	11
3 Resultaten	15
3.1 Landschap en stratigrafie	15
3.2 Sporen en structuren	18
3.3 Vondsten	19
3.4 Monsters	19
3.5 Interpretatie van de vindplaats	19
3.6 Beantwoording van de onderzoeksvragen	19
4 Conclusie en selectieadvies	22
Literatuur.....	23
Websites/Digitale bronnen	23
Overzicht van figuren, tabellen, bijlagen en appendices	24

1 Inleiding

In opdracht van Holikiday B.V. heeft RAAP op 26 april 2023 een archeologisch proefsleuvenonderzoek uitgevoerd in het kader van het project 'Burgemeester Gijzelstraat - Burgemeester Arnoldsstraat' in de gemeente Sittard-Geleen (figuur 1). Dit onderzoek is noodzakelijk in verband met de voorgenomen werkzaamheden die een bedreiging kunnen vormen voor eventueel in de ondergrond aanwezige archeologische resten.

Figuur 1. De ligging van het onderzoeksgebied (rood). Inzet: ligging in Nederland (ster).

Het proefsleuvenonderzoek vond plaats in het kader van een omgevingsvergunning. In het plangebied zullen twee gebouwen en een parkeerterrein worden aangelegd. De omvang van deze ingrepen

bedraagt ca. 1800 m² voor het plaatsen van de twee gebouwen en ca. 725 m² voor het aanleggen van een parkeerterrein, wadi en twee vijvers, de exacte diepte van de ingrepen is nog niet bekend.

In het voorgaande bureauonderzoek werd aan het plangebied een hoge verwachting voor resten van bewoning en /of begraving uit de periode neolithicum tot late middeleeuwen toegekend (Everaars & Vaessen, 2023). Het verkennende booronderzoek heeft aangetoond dat er recente verstoringen van de bodem aanwezig zijn in grote delen van het plangebied. Voor de verstoorde zones werd de verwachtingswaarde bijgesteld naar laag. Voor de niet verstoorde zones blijft de hoge verwachtingswaarde gehandhaafd.

De gemeente Sittard-Geleen heeft bepaald dat zones die van RAAP een lage verwachtingswaarde hadden gekregen op basis van verstoring, toch een hoge verwachtingswaarde dienden te hebben omdat volgens de gemeente de verstoring niet afdoende was aangetoond.

De werkzaamheden zijn uitgevoerd onder certificaat BRL SIKB 4000, conform artikel 5.4 van de erfgoedwet. De onderzoeksdocumentatie zal worden overgedragen aan het depot van de provincie Limburg. Voorafgaand aan het onderzoek is, conform de KNA een Programma van Eisen (PvE) opgesteld (van Kerkhoven, 2023). Dit PvE diende als uitgangspunt voor het onderzoek.

Het onderzoek is uitgevoerd volgens de normen van de archeologische beroepsgroep. De Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA, versie 4.1), beheerd door de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB; www.sikb.nl), geldt in de praktijk als norm. RAAP is gecertificeerd voor de protocollen 4001 Programma van eisen, 4002 Bureauonderzoek, 4003 Inventariserend veldonderzoek (landbodems), onderdelen proefsleuven en overig, alsmede 4004 Opgraven (landbodems).

Zie bijlage 1 voor de dateringen van de in dit rapport genoemde archeologische perioden.

1.1 Administratieve gegevens

Plangebied	Burgemeester Gijzelstraat - Burgemeester Arnoldsstraat
Opdrachtgever	Holikiday B.V.
Contactpersoon opdrachtgever	Dhr. H. Verheesen
Bevoegde overheid	Gemeente Sittard-Geleen
Contactpersoon bevoegde overheid	Mevr. M.E.N. Aarts
Plaats	Sittard
Gemeente	Sittard-Geleen
Provincie	Limburg
centrumcoördinaten	189632/334571
Toponiem	Burgemeester Gijzelstraat - Burgemeester Arnoldsstraat
Periode veldwerk	26 april 2023
Projectleider	K.J.M. Gaarhuis MSc
Projectmedewerkers	Dr. M.P.F. Verhoeven
Archis-onderzoeksmeldingsnummer	5404841100
Bewaarplaats documentatie en eventuele vondsten	RAAP Zuid en op termijn Archis, e-depot en het provinciaal depot (in geval van vondsten)

Tabel 1. Administratieve gegevens.

1.2 Voorgaand onderzoek

Soort onderzoek	Uitvoerder	Uitvoeringsperiode	Rapportage
Bureau- en inventariserend veldonderzoek(verkennende fase)	RAAP	November 2022	Everaars & Vaessen, 2023

Tabel 2. Overzicht van voorgaande voor het plangebied relevante onderzoeken.

Op basis van de archeologische verwachtings- en beleidskaart van de gemeente Sittard-Geleen (“beleidscategorie 4”; Gemeente Sittard-Geleen 2012) en het vooronderzoek (Everaars & Vaessen, 2023) heeft het onderzoeksgebied een hoge archeologische verwachting voor nederzettingenresten en/of begraving van landbouwers (periode neolithicum t/m middeleeuwen) door de ligging op relatief vruchtbare gronden en goed ontwaterde gronden.

In het plangebied zijn geen archeologische vindplaatsen bekend. Binnen een straal van 500 m rondom het plangebied zijn wel archeologische vondstmeldingen bekend, alsook één archeologische monument (het historische centrum van Sittard). Op basis van historisch kaartmateriaal uit de 19e en 20e eeuw blijkt dat het plangebied eerst in gebruik was als landbouwgrond. In 1975 is er een gebouw (school) op het terrein gebouwd, in 1980 is hier een bijgebouw bij gekomen. Deze bebouwing is in 2016 gesloopt, wat mogelijk met (ernstige) bodemverstoring gepaard is gegaan.

Uit het verkennende booronderzoek is gebleken dat de bodem aan de randen van de wegkant van het zuidwestelijke deelgebied en het grasveld in het zuidoosten deels intact is. In deze zones is onder de bouwvoor een intacte Bt-horizont aangetroffen. Het noordelijke gedeelte van het plangebied lijkt in zijn geheel verstoord te zijn, ook in de zones waar geen vroegere bebouwing heeft gestaan, deze verstoringen reiken tot minimaal 150 cm – mv.

1.3 Doelstellingen en onderzoeksvragen

Een proefsleuvenonderzoek wordt uitgevoerd om vast te stellen of zich binnen de begrenzing van het plangebied (figuur 1) behoudenswaardige archeologische resten bevinden. Het doel is inzicht te verkrijgen in de precieze aard, omvang, diepteligging en datering van de archeologische resten, en te bepalen of het gaat om een behoudenswaardige vindplaats. In het Programma van Eisen (PvE, van Kerkhoven, 2023) zijn hiervoor onderzoeksvragen geformuleerd (zie § 3.6). Bovendien dient duidelijk gemaakt te worden wat de consequenties zijn van de onderzoeksresultaten voor de verdere planvorming in het plangebied.

2 Methoden

2.1 Werkputten

Een overzicht van de ligging van de werkputten is afgebeeld in figuur 2. In tabel 3 zijn de afmetingen van de verschillende werkputten weergegeven.

Tijdens het veldwerk bleek het niet mogelijk om alle werkputten precies aan te leggen volgens het PvE. Zo zijn WP 1, 3 en 4 verplaatst in verband met de wortels van de bomen die op het terrein aanwezig zijn. Daarnaast is put 5, die oorspronkelijk op het voetbalveldje geplaatst zou worden niet aangelegd, onder andere vanwege logistieke en maatschappelijke redenen. Al deze veranderingen zijn overlegd en goedgekeurd door de bevoegde overheid.

Werkput	Afmetingen (l x b in m), volgens PvE	Afmetingen (l x b in m), aangelegd	Oppervlakte in m ²	Maaiveldhoogte (m + NAP)	Vlakhoogte (m + NAP)
1	4 x 25	3,9 x 28,4	110,3	45.64 – 45.71	44.74 – 44.93
2	4 x 25	4 x 25,2	99,1	45.61 – 45.85	44.87 – 44.97
3	2 x 25	2 x 21,5	42,7	45.57 – 45.84	44.79 – 45.05
4	2 x 25	2 x 24,3	50,7	45.89 – 45.98	45.13 – 45.27
Totaal			302,8		

Tabel 3. Overzicht van werkputten en vlakken.

Figuur 2. Overzicht van de proefsleuven en de locatie van de gedocumenteerde profielen.

2.2 Documentatie en registratie

In alle werkputten is één vlak aangelegd. Het vlak is aangelegd in de top van de ongeroerde löss (in WP 3 en 4 de BC-horizont, in WP1 en 2 was er geen intacte top van de Bt-horizont aanwezig).

De sporen zijn digitaal ingemeten met een RTK-GPS met een conform KNA-eis OS02 maximale afwijking van 3 cm in zowel het horizontale als verticale vlak. Ook de hoogte van de aangelegde vlakken ten opzichte van NAP is bepaald met een GPS. De ruwe GPS-bestanden zijn dagelijks uitgelezen, gecontroleerd en gecorrigeerd.

Spoorgegevens zijn in het veld ingevoerd in de Odile database. In het algemeen geldt dat sporen zijn gedocumenteerd conform specificaties OS04 en OS05 van de BRL SIKB 4000.

2.3 Behandeling van sporen

Om sporen te traceren en sporenclusters zo goed mogelijk te kunnen begrenzen, is het vlak tijdens de aanleg handmatig opgeschaafd. Omdat er tijdens het onderzoek geen archeologisch relevante sporen zijn aangetroffen zijn er geen sporen gecoupeerd en afgewerkt.

Tijdens het verdiepen is het stratigrafische ingravingsniveau van de sporen vastgelegd. Hiervoor is gebruik gemaakt van de laagbeschrijvingen in de verschillende werkputten.

2.4 Behandeling van vondsten

Er zijn geen vondsten aangetroffen.

2.5 Behandeling van profielen

In elke proefsleuf zijn twee circa 1 m brede profielkolommen (tot ca. 20 cm onder het vlak) gedocumenteerd en beschreven vanaf het maaiveld. De locatie ervan is ingemeten met de RTK-GPS (met X-, Y- en Z-coördinaten). Het eerste nummer hiervan verwijst naar de werkput, het tweede naar de zijde (1 = N, 2 = O, 3 = Z, 4 = W), en het derde nummer naar de volgorde bij het aanleggen.

2.6 Bemonstering

Tijdens het onderzoek zijn geen sporen aangetroffen die zich leenden voor monsternamen.

2.7 Uitwerking

Documentatie van het onderzoek is na afloop van het onderzoek gecontroleerd. Na afloop van het veldwerk is een laatste controle uitgevoerd en is alle verzamelde informatie uitgelezen.

Conform het PvE was het niet noodzakelijk om een evaluatierapport op te stellen. Na afloop van de basisuitwerking van de veldgegevens is gestart met het opstellen van de rapportage.

Gedetailleerde informatie over de aangetroffen verstoringen is te raadplegen in het e-depot.

2.8 Afwijking en aanpassing van de onderzoeksstrategie

Werkput 5 is niet aangelegd vanwege logistieke en maatschappelijke overwegingen (dit is in het veld besproken met mevr. Drs. M.E.N. Aarts).

Figuur 3. Impressie van het noordoostelijke gedeelte van het onderzoeksgebied met zicht op de bomen waardoor WP1 verplaatst moest worden. Foto genomen vanuit het oosten.

Figuur 4. Impressie van het zuidwestelijke gedeelte van het plangebied met reeds dichtgemaakte sleuven. Foto gemaakt uit het zuidoosten.

*Figuur 5. Impressie van het voetbalveldje met het omringende hek waarin WP5 aangelegd had moeten worden.
Foto genomen vanuit het noordoosten.*

3 Resultaten

3.1 Landschap en stratigrafie

De bodem is bestudeerd aan de hand van acht kolomprofielen (twee in elke werkput). Voor de ligging van de kolomprofielen, zie figuur 2. Voor een gedetailleerde beschrijving per profiel, zie appendix 1.

De bodemopbouw in WP1 en WP2 is vrijwel gelijk aan elkaar, dit geldt eveneens voor de bodemopbouw van WP3 en WP4.

De bodemopbouw in WP1 en WP2 kan als volgt beschreven worden:

- Direct onder de graszoden bevindt zich een verstoord pakket met een gemiddelde dikte van 80 cm, dat in verband gebracht kan worden met de sloop van de voormalige schoolgebouwen.
- Onder deze verstoorde laag is in profielen 111 (zie figuur 6), 112 en 211 de onderkant van de Bt-horizont aanwezig (S7000, Lz1). Deze is bruin, stevig en bevat enkele ijzer en mangaan vlekken. Van deze laag is nog circa 8 tot 25 cm over.
- Direct onder deze laag is een licht bruin gele matig stevige B-C horizont (S6000, Lz2) aanwezig.

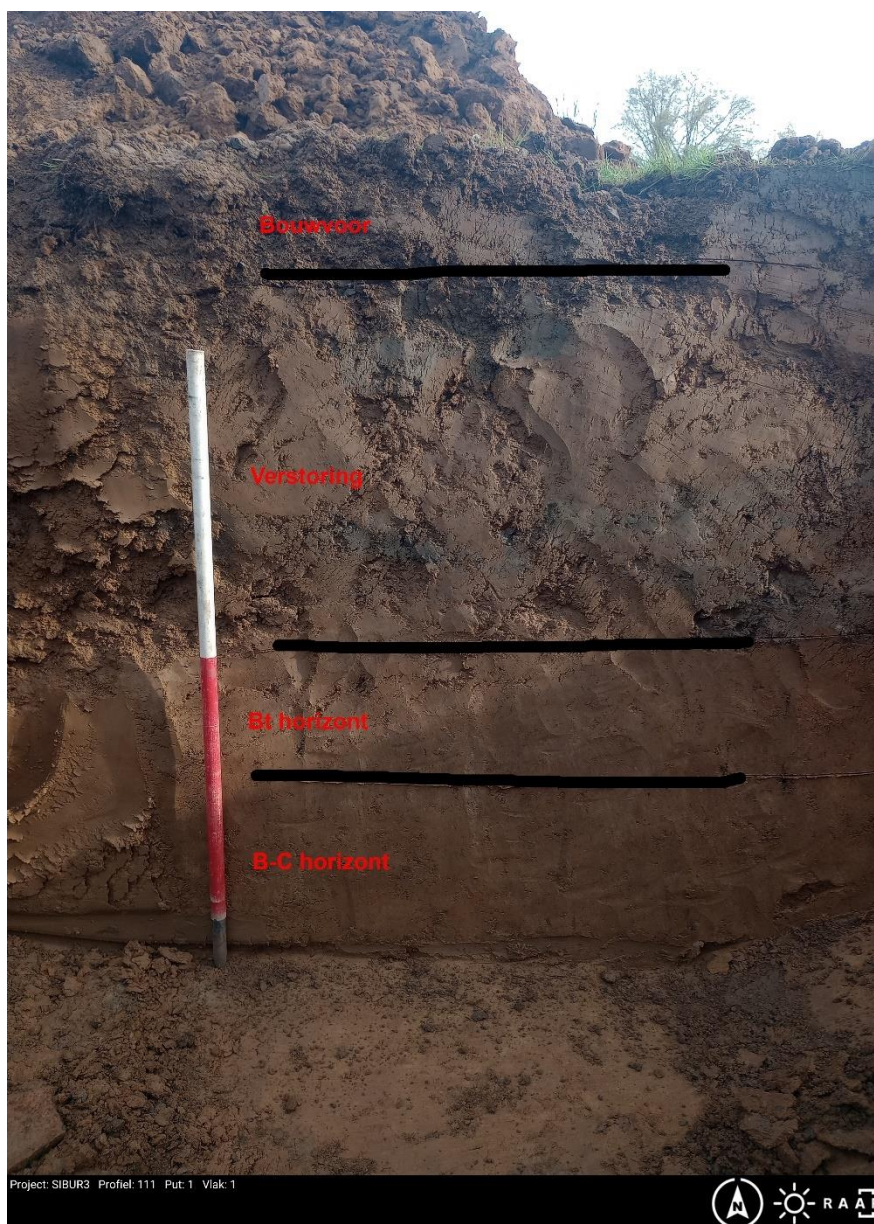
De bodemopbouw in WP3 en WP4 kan als volgt beschreven worden (zie figuur 7):

- De toplaag bestaat uit een 45 cm tot 55 cm dikke donkerbruingrijze bouwvoor met grijze vlekken. In de bouwvoor zijn enkele puinresten, wortels en steenkool aanwezig, wat aangeeft dat deze in de late nieuwe tijd tot recent geroerd is.
- Direct onder de bouwvoor is een licht grijsbruine laag colluvium aanwezig, waardoor de zeer waarschijnlijk van oorsprong aanwezige Bt-horizont (die nog wel aanwezig is in WP1) compleet weg is geërodeerd. Het sediment waaruit het colluvium bestaat is naar alle waarschijnlijkheid afkomstig van de Kollenberg die zich ca. 200 m ten zuiden van het plangebied bevindt (figuur 8). Het colluvium bevat enkele kleine stukjes verbrand leem en houtskool.
- Hieronder bevindt zich de licht geel bruine B-C horizont, die bestaat uit matig zandige leem en enkele ijzer- en mangaan vlekken heeft.

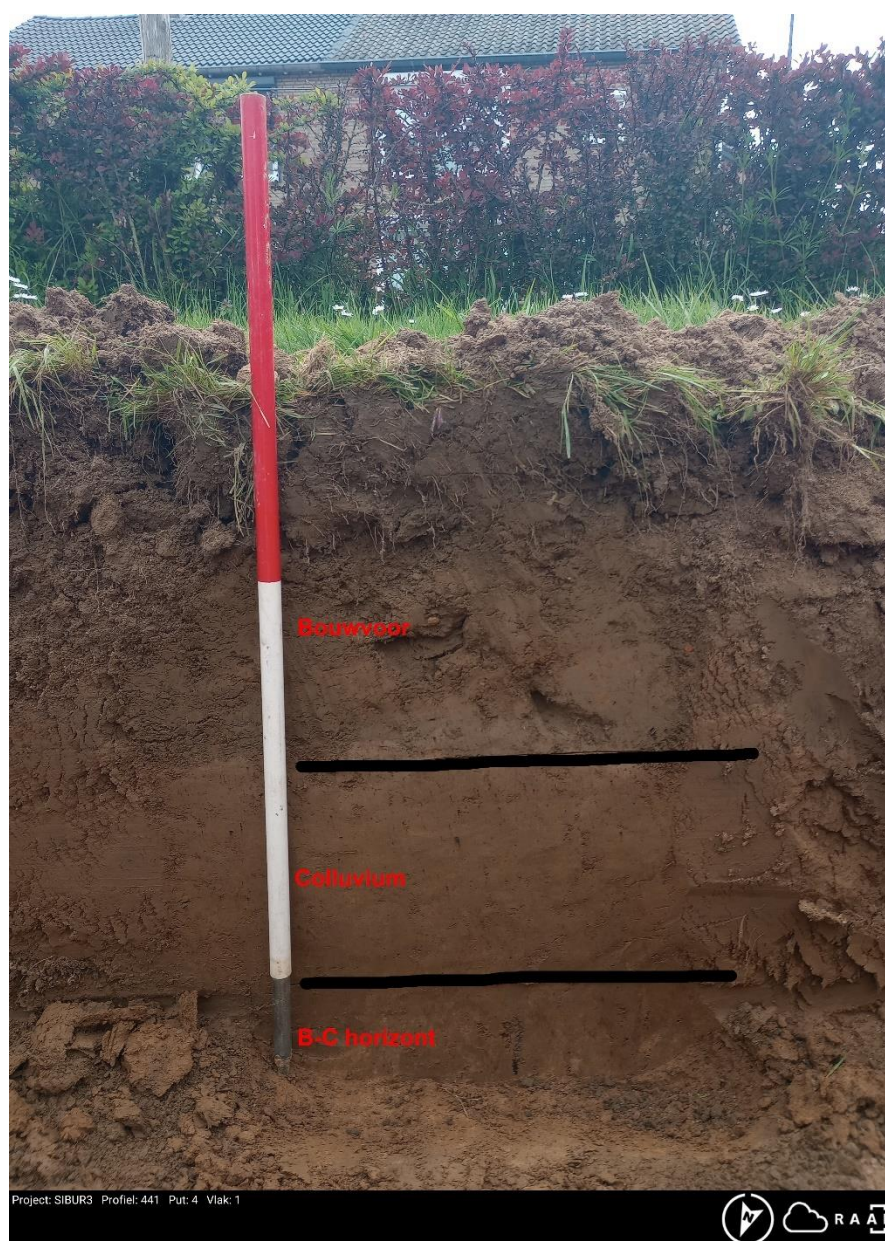
Op basis van de bodemopbouw kan de bodem in het plangebied omschreven worden als een ooivaaggrond, welke is gevormd in laat-pleistocene lössafzettingen (Formatie van Bortel, Laagpakket van Schimmert). Deze gronden vormen zich in lössafzettingen op hellingen en bestaan uit oude secundaire löss waarin soms een zwakke textuur B horizont ontwikkeld is.

Archeologische relevantie

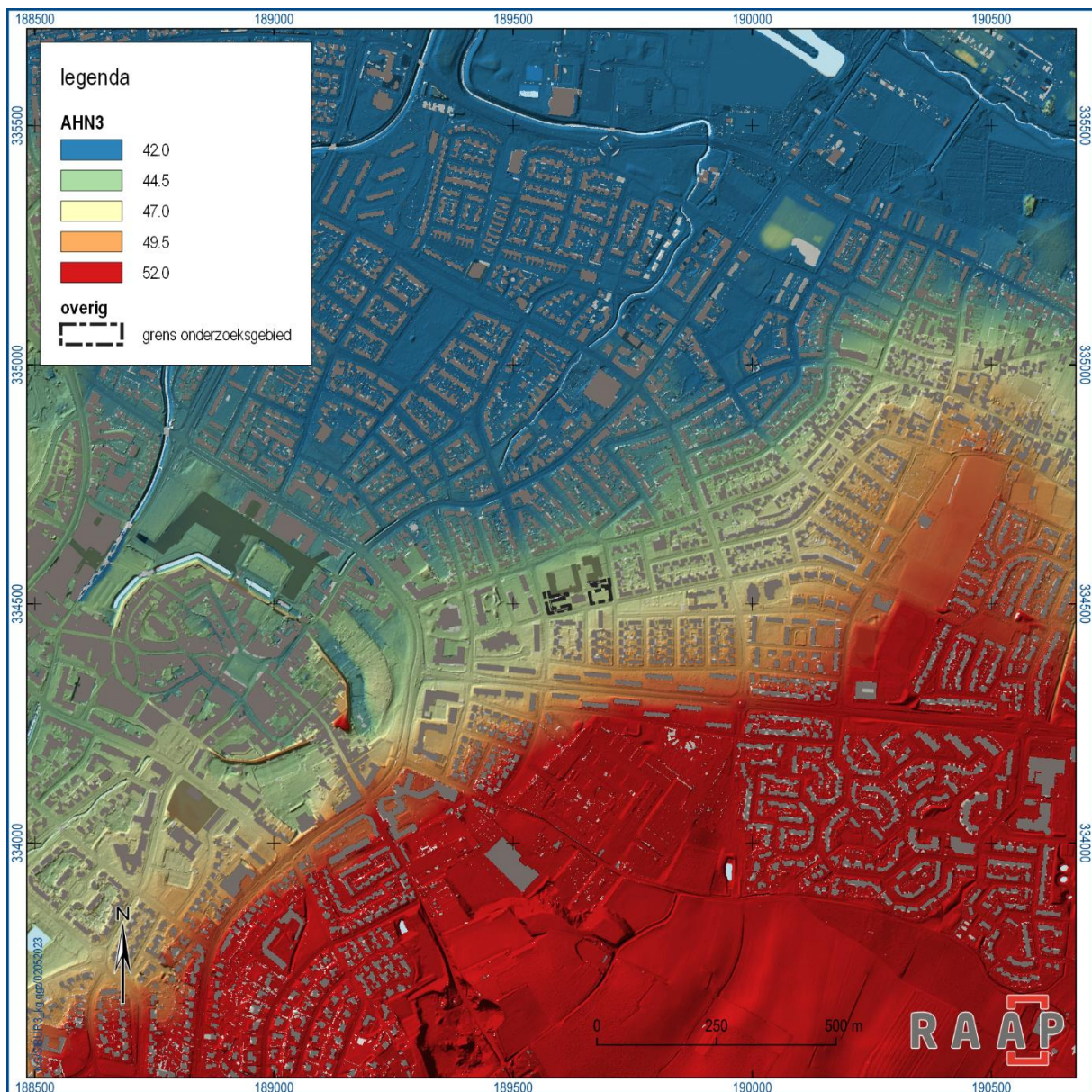
Het archeologische vlak is aangelegd tussen 70 cm en 100 cm – mv, en betreft in WP1 en WP2 het gedeelte van de Bt-horizont dat niet verstoord is, en in WP3 en WP4 de top van de ongeroerde B-C horizont. Het archeologische vlak was in WP1 en WP2 dermate verstoord en in WP3 en WP4 dermate geërodeerd dat er geen archeologische resten meer aanwezig waren in het onderzoeksgebied.

Figuur 6. Impressie profiel 111 (WP1)

Figuur 7. Impressie profiel 441 (WP4). .

Figuur 8. Het onderzoeksgebied geprojecteerd op het Algemeen Hoogtebestand Nederland in meters (AHN; www.ahn.nl).

3.2 Sporen en structuren

Het onderzoek heeft geen archeologische sporen opgeleverd. In WP1 en WP2 zijn er vele recente verstoringen aangetroffen (S9999) die samenhangen met de sloop van de voormalige schoolgebouwen die op dit terrein hebben gestaan. Een deel van de aanwezige recente verstoringen in WP2 bestonden uit kabels en leidingen die te maken hebben met de voormalige bebouwing. In WP3 en WP4 zijn noch archeologische sporen noch recente verstoringen aangetroffen. Voor een overzicht van alle uitgedeelde spoornummers, met beschrijvingen, zie appendix 2.

Figuur 9. Impressie van de verstoringen in WP2 door leidingen van het voormalige schoolgebouw.

3.3 Vondsten

Het onderzoek heeft geen vondsten opgeleverd.

3.4 Monsters

Tijdens het onderzoek zijn geen grondmonsters verzameld.

3.5 Interpretatie van de vindplaats

Het onderzoek heeft geen aanwijzingen opgeleverd voor de aanwezigheid van een archeologische vindplaats binnen het plangebied.

3.6 Beantwoording van de onderzoeksvragen

Naar aanleiding van de resultaten van het onderzoek kunnen de onderzoeksvragen uit het PvE (van Kerkhoven, 2023) als volgt beantwoord worden:

Bodemopbouw en genese

1. Hoe ziet de bodemopbouw eruit in het onderzoeksgebied?

De bodemopbouw in WP1 en WP2 is gelijk aan elkaar, de bodemopbouw in WP3 en WP4 zijn ook vrijwel gelijk aan elkaar. In WP1 en WP2 is er sprake van een afgetopte Bt-horizont met daaronder de intacte de B-C horizont. In WP3 en WP4 is er sprake van een laag colluvium onder de bouwvoor, dat een Bt-horizont weg heeft geërodeerd, met daaronder de B-C horizont. Het bodemtype in het onverstoord gedeelte van het plangebied kan omschreven worden als een ooivaaggrond.

2. Is in (alle delen van) het gebied sprake van een intact bodemprofiel? In welke delen van het onderzoeksgebied is sprake van een recentelijk verstoord bodemprofiel?

Nee, de profielen in WP1 en WP2 zijn verstoord door de recentelijke sloop van de voormalige schoolgebouwen die op het terrein hebben gestaan.

3. Is de bodemkundige situatie overeenkomstig met de verwachting op basis van het vooronderzoek? Waarom wel/niet?

Ja en nee, In het verkennend booronderzoek is in een groot deel van het plangebied een verstoord bodem aangetroffen, wat overeenkomt met de bevindingen van het proefsleuvenonderzoek. Doordat het colluvium in het plangebied een vieze grijze schijn heeft en relatief stevig is, is dit in het vooronderzoek verkeerd geïnterpreteerd als een Bt-horizont.

4. Welke post-depositionele processen hebben plaatsgevonden? In hoeverre is sprake van erosie en aantasting of verstoring van archeologische resten door dit soort processen?

In en rond 2016 zijn er gebouwen gesloopt waardoor veel grond is verzet en waardoor de bodem is verstoord. Daarnaast is er in de periode middeleeuwen- nieuwe tijd grond van de Kollenberg naar het onderzoeksgebied gespoeld (colluvium), waardoor de waarschijnlijk van oorsprong aanwezige Bt-horizont (met eventuele archeologische resten) is verdwenen.

Sporen, structuren en vondsten

5. Zijn in het onderzoeksgebied archeologische vondsten, sporen en/of structuren aanwezig?

Nee.

6. Is er sprake van concentraties aardewerk en/of (vuur)stenen artefacten? Zo ja, beschrijf de horizontale en verticale spreiding van de vondsten en de mogelijke relatie met grondsporen.

Deze zijn niet aanwezig.

7. Kunnen (clusters van) sporen worden toegewezen aan één of meerdere struct(ur)en? Zo ja, om wat voor type struct(ur)en gaat het en wat is de oriëntatie, (max.) afmeting, constructie (dak, wanden, vloer), datering, conservering, en (functionele) indeling van deze (struct(ur)en)?

In het onderzoeksgebied zijn geen archeologische sporen aangetroffen.

8. Is er een relatie met uit gravend archeologisch onderzoek bekende vindplaatsen in of op zeer korte afstand van het desbetreffende deelgebied? Breng het onderzoek in samenhang met de eerder verrichte onderzoeken in de nabijheid van het plangebied. Denk daarbij aan aard en

inhoud van de fysische geografische bevindingen en de archeologische indicatoren, vindplaatsen en complexen (en/of het ontbreken daarvan). Kijk ook voor de aangetroffen perioden en complextypen naar de relatie met lokale en regionale parallellen en geef duiding van de aangetroffen fenomenen en de eventuele samenhang/verschillen.

Aangezien er geen archeologische sporen zijn aangetroffen in het onderzoeksgebied kan deze vraag niet worden beantwoord.

9. *Is er een verwachting dat buiten het nu onderzochte gebied nog resten van vindplaatsen aanwezig zijn en wat is de verwachting omtrent de fysieke en inhoudelijke kwaliteit daarvan?*

Buiten het nu onderzochte gebied kunnen er nog archeologische resten aanwezig kunnen zijn, de kans is echter klein omdat ook in de directe omgeving van het onderzoeksgebied erosie plaats zal hebben gevonden. De erosie in het plangebied is duidelijk door de aanwezigheid van de Bt-horizont in een gedeelte van het gebied en de afwezigheid van de Bt-horizont waar colluvium aanwezig is.

10. *Hoe verhouden de conclusies zich tot de resultaten van het eerdere onderzoek of andere bekende gegevens? In welke mate wijkt de geconstateerde waarde af van de eerder toegekende waarde (indien van toepassing) of van de gespecificeerde verwachting (indien van toepassing)?*

De resultaten van dit onderzoek komen gedeeltelijk overeen met de bevindingen van het verkennend booronderzoek. De gebieden die in dit onderzoek aangemerkt waren als verstoord, waren dat ook. In het vooronderzoek was echter in het zuidwestelijke gedeelte van het plangebied een Bt-horizont aangetroffen, dit bleek in het proefsleuvenonderzoek een stevige laag colluvium op een B-C-horizont te zijn. Op basis van het vooronderzoek en het selectiebesluit van de gemeente Sittard-Geleen was er een hoge verwachting voor resten van bewoning uit de periode neolithicum tot en met de late middeleeuwen. Na het proefsleuvenonderzoek moet deze verwachting worden bijgesteld naar "laag" (dit geldt niet voor het niet onderzochte gedeelte ter plekke van het voetbalveldje).

11. *Welke strategische en methodische aanbevelingen kunnen worden gegeven voor vervolgonderzoek?*

Ter plekke van het onderzochte gebied is vervolgonderzoek niet noodzakelijk, vanwege de verstoorde bodem en het ontbreken van archeologische sporen. Voor het niet onderzochte gebied (het voetbalveldje) wordt (zoals in het veld besproken met drs. M. Aarts) aanbevolen om bodemingrepen te beperken tot de bouwvoor. Als dat niet mogelijk is wordt er een archeologische begeleiding van de werkzaamheden aanbevolen.

12. *Heeft het onderhavig onderzoek een bijdrage geleverd aan de kennisstand archeologie zoals weergegeven in de provinciale synthese uit 2017?*

Nee: er zijn geen archeologische resten zijn aangetroffen.

13. *Welke nieuwe inzichten heeft het onderzoek in dat opzicht opgeleverd en op welk vlak (periode, gebied, thema)?*

Niet van toepassing, er zijn geen archeologische resten aangetroffen.

4 Conclusie en selectieadvies

Ter plekke van het onderzochte gebied is vervolgonderzoek niet noodzakelijk, vanwege de verstoorde bodem en het ontbreken van archeologische sporen. Voor het niet onderzochte gebied (het voetbalveldje) wordt (zoals in het veld besproken met drs. M. Aarts) aanbevolen om bodemingrepen te beperken tot de bouwvoor. Ter plekke van het niet onderzochte gebied (voetbalveldje) moet, afhankelijk of planaanpassing mogelijk is, nog onderzocht worden. Als dat niet mogelijk is wordt er een archeologische begeleiding van de werkzaamheden aanbevolen.

Voordat deze archeologische begeleiding plaats vindt dient er een addendum op het bestaande PvE (van Kerkhoven, 2023) te worden opgesteld.

Literatuur

- Everaars, R.M.& R.A. Vaessen, 2023. Plangebied Burgemeester Gijzelstraat, Burgemeester Arnoldsstraat te Sittard, gemeente Sittard-Geleen; archeologisch vooronderzoek: een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek (verkennend booronderzoek). RAAP-rapport 6200. Weesp.
- Gemeente Sittard-Geleen, 2012. Beleidsnota Archeologie en Monumenten, gemeente Sittard-Geleen. Bijlage 4B (archeologische beleidskaart).
- Kerkhoven, I. van, 2023. Programma van Eisen. Plangebied Burgemeester Gijzelstraat – Burgemeester Arnoldsstraat te Sittard, gemeente Sittard-Geleen. Archeologisch proefsleuvenonderzoek. RAAP-PVE 2836, Weesp.
- Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), versie 4.1 Landbodems, SIKB Gouda

Websites/Digitale bronnen

www.ahn.nl

Overzicht van figuren, tabellen, bijlagen en appendices

Figuren:

Figuur 1. De ligging van het onderzoeksgebied (rood). Inzet: ligging in Nederland (ster).	6
Figuur 2. Overzicht van de proefsleuven en de locatie van de gedocumenteerde profielen.	10
Figuur 3. Impressie van het noordoostelijke gedeelte van het onderzoeksgebied met zicht op de bomen waardoor WP1 verplaatst moest worden. Foto genomen vanuit het oosten.	12
Figuur 4. Impressie van het zuidwestelijke gedeelte van het plangebied met reeds dichtgemaakte sleuven. Foto gemaakt uit het zuidoosten.	13
Figuur 5. Impressie van het voetbalveldje met het omringende hek waar in WP5 aangelegd had moeten worden. Foto genomen vanuit het noordoosten.	14
Figuur 6. Impressie profiel 111 (WP1)	16
Figuur 7. Impressie profiel 441 (WP4).	17
Figuur 8. Het onderzoeksgebied geprojecteerd op het Algemeen Hoogtebestand Nederland in meters (AHN; www.ahn.nl).	18
Figuur 9. Impressie van de verstoringen in WP2 door leidingen van het voormalige schoolgebouw.	19

Tabellen:

Tabel 1. Administratieve gegevens.	7
Tabel 2. Overzicht van voorgaande voor het plangebied relevante onderzoeken.	8
Tabel 3. Overzicht van werkputten en vlakken.	9

Bijlagen:

Bijlage 1. Tijdschaal

Appendices:

Appendix 1. Profielbeschrijvingen

Appendix 2. Sporenlijst

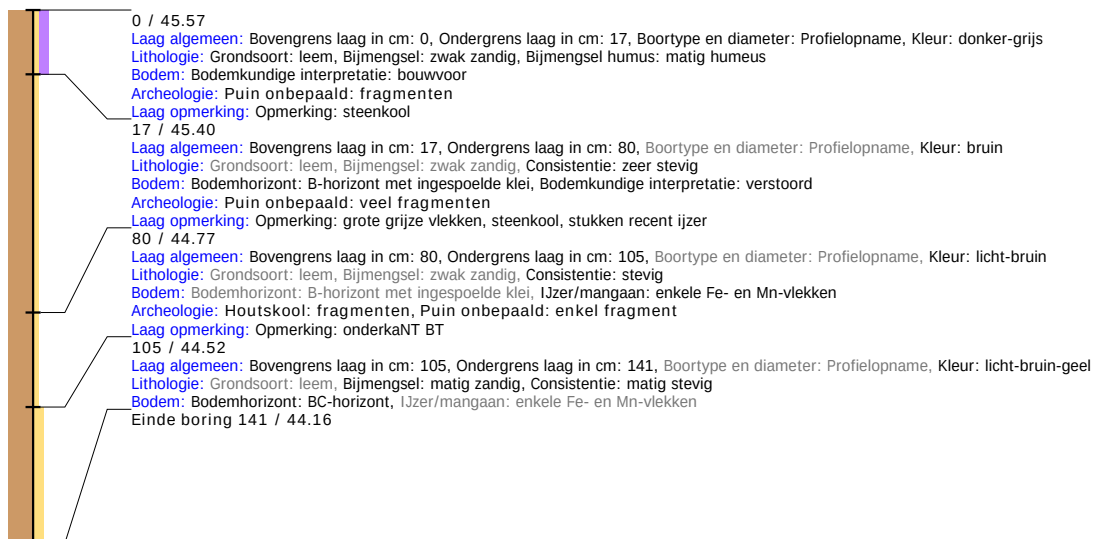
Bijlage 1. Tijdschaal

Geologische perioden				Archeologische perioden							
Tijd vak	Chronozone		Datering	Tijdperk			Datering				
Holoceen	Laat Subatlanticum		1150 na Chr. 0 450 voor Chr. 3700 7300 8700 9700	Recente tijd			1945				
				Nieuwe tijd	C	1850					
					B	1650					
	A	1500									
	Vroeg Subatlanticum			Middeleeuwen	Laat B		1250				
					Laat A		1050				
					Vroeg	D: Ottoonse tijd	900				
						C: Karolingische tijd	725				
						B: Merovingisch tijd	525				
						A: Volksverhuizingstijd	450				
	Romeinse tijd			Laat	270						
				Midden	70 na Chr.						
				Vroeg	15 voor Chr.						
Subboreaal		IJzertijd		Laat	250						
				Midden	500						
				Vroeg	800						
		Bronstijd		Laat	1100						
				Midden	1800						
				Vroeg	2000						
Atlantium		Neolithicum (Nieuwe Steentijd)		Laat	2850						
				Midden	4200						
				Vroeg	4900/5300						
Boreaal		Mesolithicum (Midden Steentijd)		Laat	6450						
	Midden			8640							
Preboreaal				Vroeg	9700						
Pleistoceen	Weichselien	Laat Glaciaal		Late Dryas	11.050						
				Allerød	11.500						
				Vroege Dryas	12.000						
				Bølling	12.500						
				Vroegste Dryas	13.500						
		Pleniglaciaal		Laat							
					Denekamp			30.500			
					Hengelo			60.000			
					Moershoofd			71.000			
		Vroeg Glaciaal			Odderade						
					Brørup						
								114.000			
	Eemien			126.000							
	Saalien II			236.000							
	Oostermeer			241.000							
	Saalien I			322.000							
	Belvédère/Holsteinien			336.000							
	Glaciaal x			384.000							
	Holsteinien			416.000							
	Elsterien			462.000							
	Prehistorie			Paleolithicum (Oude Steentijd)			Laat	12.500			
									Jong B	16.000	
									Jong A	35.000	
									Midden	250.000	
				Oud							

Appendix 1.

Boring: SIBUR3_111

Kop algemeen: Projectcode: SIBUR3, Boornummer: 111, Beschrijver(s): KG, MV, Datum: 26-04-2023, Doel boring: archeologie - waardering, Einddiepte boring in cm: 141
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 189682.789, Y-coördinaat in meters: 334547.523, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL),
 Hoogte maaiveld in meters: 45.567, Precisie hoogte: 1 cm, Referentieveld hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Gemeente: Sittard-Geleen
Uitvoering: Uitvoerder: RAAP Zuid

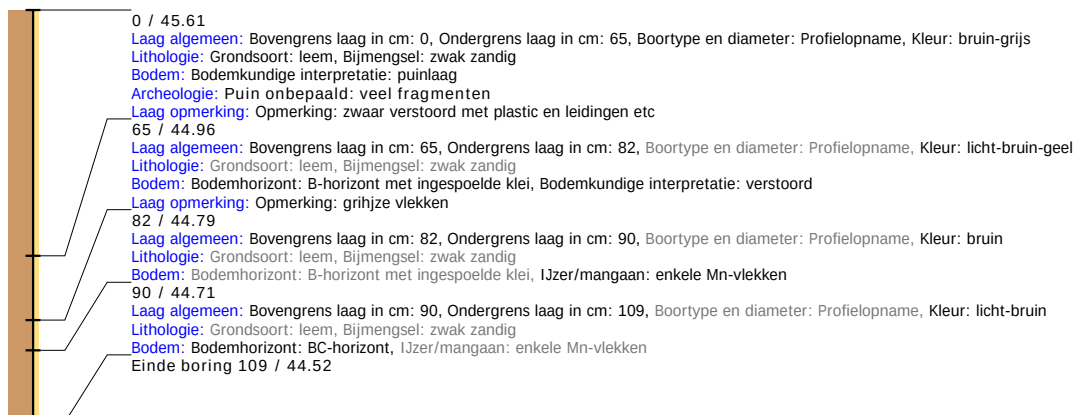
Boring: SIBUR3_112

Kop algemeen: Projectcode: SIBUR3, Boornummer: 112, Beschrijver(s): KG, MV, Datum: 26-04-2023, Doel boring: archeologie - waardering, Einddiepte boring in cm: 85
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 189660.464, Y-coördinaat in meters: 334547.228, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL),
 Hoogte maaiveld in meters: 45.604, Precisie hoogte: 1 cm, Referentieveld hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Gemeente: Sittard-Geleen
Uitvoering: Opdrachtgever: ?, Uitvoerder: RAAP Zuid

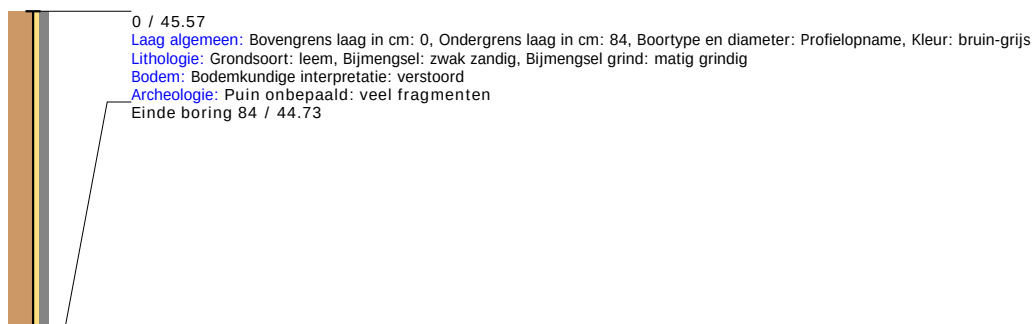
Boring: SIBUR3_211

Kop algemeen: Projectcode: SIBUR3, Boornummer: 211, Beschrijver(s): KG, MV, Datum: 26-04-2023, Doel boring: archeologie - waardering, Einddiepte boring in cm: 109
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 189607.358, Y-coördinaat in meters: 334518.107, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL),
 Hoogte maaiveld in meters: 45.612, Precisie hoogte: 1 cm, Referentievak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Gemeente: Sittard-Geleen
Uitvoering: Opdrachtgever: ?, Uitvoerder: RAAP Zuid

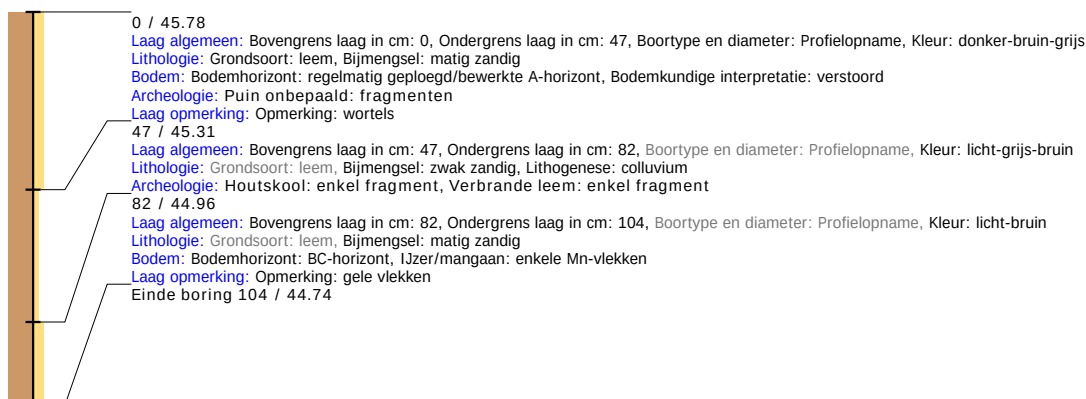
Boring: SIBUR3_212

Kop algemeen: Projectcode: SIBUR3, Boornummer: 212, Beschrijver(s): KG, MV, Datum: 26-04-2023, Doel boring: archeologie - waardering, Einddiepte boring in cm: 84
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 189593.792, Y-coördinaat in meters: 334515.582, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL),
 Hoogte maaiveld in meters: 45.573, Precisie hoogte: 1 cm, Referentievak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Gemeente: Sittard-Geleen
Uitvoering: Opdrachtgever: ?, Uitvoerder: RAAP Zuid

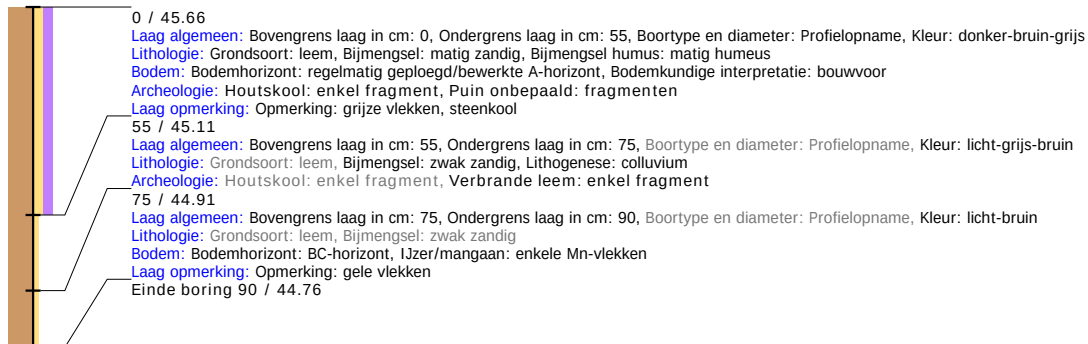
Boring: SIBUR3_321

Kop algemeen: Projectcode: SIBUR3, Boornummer: 321, Beschrijver(s): KG, MV, Datum: 26-04-2023, Doel boring: archeologie - waardering, Einddiepte boring in cm: 104
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 189582.323, Y-coördinaat in meters: 334489.165, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL),
 Hoogte maaiveld in meters: 45.783, Precisie hoogte: 1 cm, Referentievak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Gemeente: Sittard-Geleen
Uitvoering: Opdrachtgever: ?, Uitvoerder: RAAP Zuid

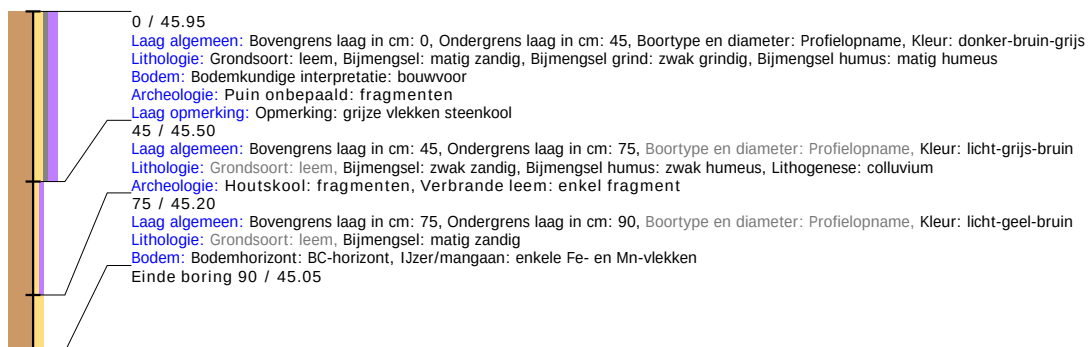
Boring: SIBUR3_332

Kop algemeen: Projectcode: SIBUR3, Boornummer: 332, Beschrijver(s): KG, MV, Datum: 26-04-2023, Doel boring: archeologie - waardering, Einddiepte boring in cm: 90
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 189577.46, Y-coördinaat in meters: 334504.926, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL),
 Hoogte maaiveld in meters: 45.658, Precisie hoogte: 1 cm, Referentievak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Gemeente: Sittard-Geleen
Uitvoering: Opdrachtgever: ?, Uitvoerder: RAAP Zuid

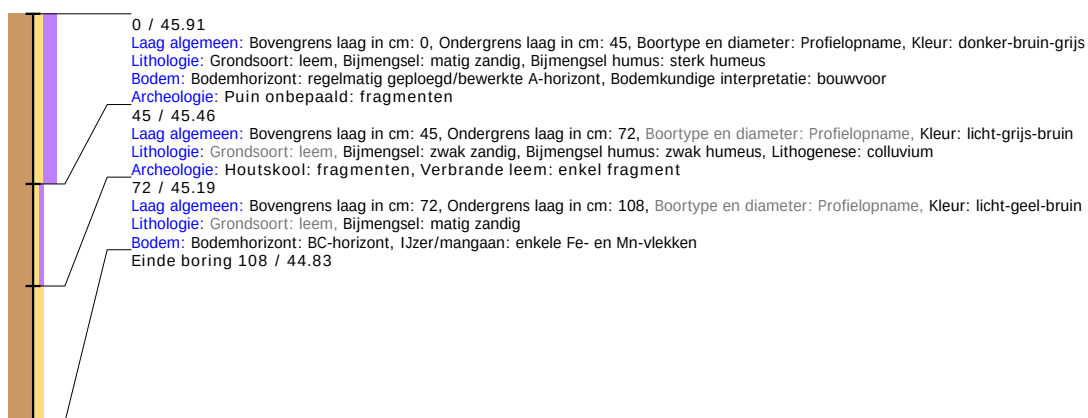
Boring: SIBUR3_441

Kop algemeen: Projectcode: SIBUR3, Boornummer: 441, Beschrijver(s): KG, MV, Datum: 26-04-2023, Doel boring: archeologie - waardering, Einddiepte boring in cm: 90
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 189590.731, Y-coördinaat in meters: 334484.302, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL),
 Hoogte maaiveld in meters: 45.947, Precisie hoogte: 1 cm, Referentievak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Gemeente: Sittard-Geleen
Uitvoering: Opdrachtgever: ?, Uitvoerder: RAAP Zuid

Boring: SIBUR3_442

Kop algemeen: Projectcode: SIBUR3, Boornummer: 442, Beschrijver(s): KG, MV, Datum: 26-04-2023, Doel boring: archeologie - waardering, Einddiepte boring in cm: 108
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 189609.903, Y-coördinaat in meters: 334487.441, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL),
 Hoogte maaiveld in meters: 45.908, Precisie hoogte: 1 cm, Referentievak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Gemeente: Sittard-Geleen
Uitvoering: Opdrachtgever: ?, Uitvoerder: RAAP Zuid

Appendix 2.

spoor	intpraig	intprspec	vulling	horizont	kleur	gevelekt	textuur	bijmeng	grind	oc_proje ctcode
6000	Laag	natuurlijke laag	0	B-C	licht geel bruin		L	z2		SIBUR3
7000	Laag	natuurlijke laag	0	Bt	bruin		L	z1		SIBUR3
9999	Verstoring	recente verstoring	0		grijsbruin	grijs	L	z1	g2	SIBUR3